

โอกาสของธุรกิจไทยในอุตสาหกรรม เกษตรแปรรูปในประเทศฟิลิปปินส์

แผ่นที่ 1

ธุรกิจเกษตรแปรรูปในฟิลิปปินส์มีศักยภาพการเติบโตสูง เนื่องจากปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ เช่น

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก

การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูง

เสถียรภาพทางการเมือง

กำลังแรงงานจำนวนมากและมีการศึกษาดี

นโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ

ตัวอย่างของนักลงทุนต่างชาติ และนักลงทุนไทยในธุรกิจเกษตรแปรรูปในฟิลิปปินส์ เช่น

Dole Philippines

- ทำธุรกิจปลูกและแปรรูปผักและผลไม้ เช่น สับปะรดกระป๋อง น้ำผลไม้ (เช่น น้ำสับปะรด น้ำมะม่วง น้ำส้ม) ผลไม้พร้อมทานในถ้วย และซอสมะเขือเทศ
- อยู่ที่จังหวัดเซาท์โคตาบาโต (South Cotabato) และจังหวัดซารังกานี (Sanrangani) ในภูมิภาคโซคซาร์เจน (Soccsksargen) ของเกาะมินดาเนา

Del Monte Philippines

- ทำธุรกิจปลูกและแปรรูปสับปะรดครบวงจรที่ใหญ่ที่สุดในโลก
- อยู่ที่จังหวัดบูคิดโนน (Bukidnon) และจังหวัดซารังมิซามิส (Misamis Oriental หรือ Silangang Misamis) ในภูมิภาคมินดาเนาทางตอนเหนือ (Northern Mindanao) ของเกาะมินดาเนา

Univanich
Univanich Palm Oil Public Company Limited

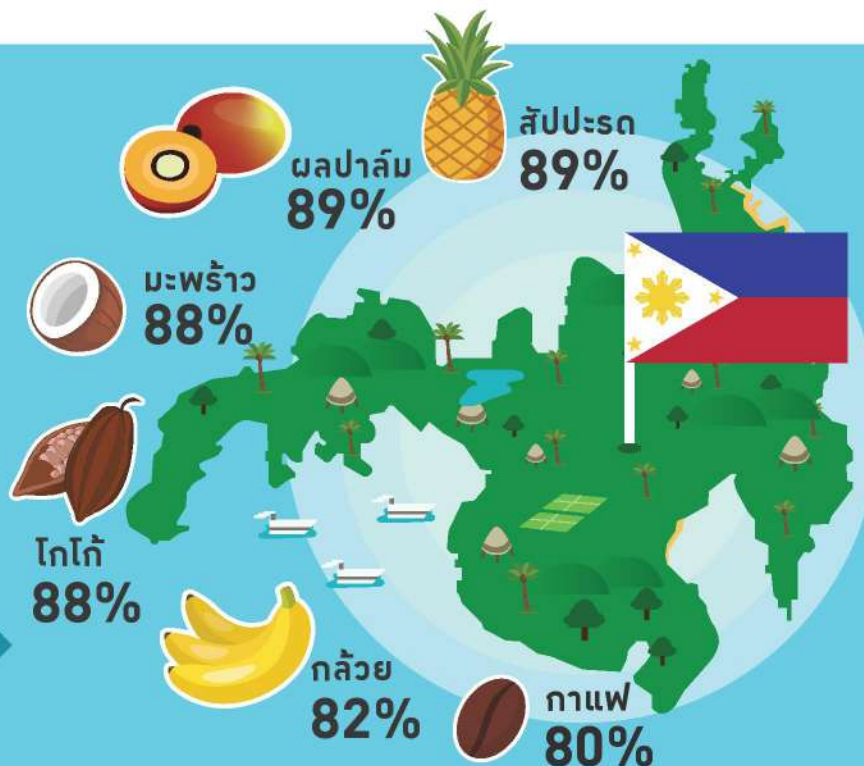
Univanich Carmen Palm Oil

- ทำธุรกิจโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โดยเป็นการร่วมทุนกับนักธุรกิจท้องถิ่น
- โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มแห่งแรกในจังหวัดนอร์ทโคตาบาโต (North Cotabato) ในภูมิภาคโซคซาร์เจน (Soccsksargen) ของเกาะมินดาเนา

พื้นที่ที่นักลงทุนต่างชาตินิยมเข้าไปลงทุนทำธุรกิจเกษตรแปรรูปคือ **เกาะมินดาเนา** ซึ่งอยู่ทางใต้ของฟิลิปปินส์ เนื่องจาก เป็นแหล่งเพาะปลูกทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ ปริมาณผลผลิตของผลไม้ประมาณ 3/4 ของผลผลิตทั้งหมดในฟิลิปปินส์มาจากเกาะมินดาเนา จนทำให้เกาะมินดาเนาเป็นที่รู้จักมานานว่าเป็น **“ตะกร้าอาหารของฟิลิปปินส์” (the Philippines’ food basket)**

ตัวอย่างของผลผลิตในมินดาเนา ในปี 2559

ของผลผลิตทั้งหมดในฟิลิปปินส์

โอกาสของธุรกิจไทยในอุตสาหกรรม เกษตรแปรรูปในประเทศฟิลิปปินส์

แผ่นที่ 2

ปัจจัยความสำเร็จประการหนึ่งของการทำธุรกิจเกษตรแปรรูปคือ การมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพภูมิอากาศ และสภาพดินและน้ำที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก เนื่องจาก โรงงานจำเป็นต้องมีวัตถุดิบที่เพียงพอต่อการผลิตเพื่อป้อนเข้าสู่โรงงาน มิฉะนั้น โรงงานจะไม่สามารถผลิตได้เต็มกำลังการผลิต และทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง

แม้ว่าเกาะมินดาเนามีความได้เปรียบในด้านสภาพแวดล้อมในการเพาะปลูก ทำให้มีผลผลิตทางการเกษตรจำนวนมาก แต่ความเสี่ยงของการทำธุรกิจในเกาะมินดาเนาคือ

ปัญหาอาชญากรรมสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลักพาตัว และปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกลางและกลุ่มกองกำลังติดอาวุธ

บางพื้นที่ของเกาะมินดาเนาประสบปัญหาพายุไต้ฝุ่นพัดผ่าน

นักลงทุนควรพิจารณาเข้าไปตั้งโรงงานในพื้นที่ที่ไม่ค่อยมีผู้ผลิตสินค้าที่คล้ายคลึงกัน มิฉะนั้น จะเกิดปัญหาการแข่งขันชิงวัตถุดิบ และการขาดแคลนวัตถุดิบเพื่อป้อนโรงงาน

โอกาสสำคัญของนักลงทุนไทยในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในฟิลิปปินส์ เป็นผลจาก

การแปรรูปสินค้าเกษตรของฟิลิปปินส์ยังมีผู้เล่นน้อย และการแข่งขันต่ำ แต่มีความต้องการสูง เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดของไทย โดยเฉพาะ ตลาดสำหรับผลไม้แปรรูปซึ่งมีการแข่งขันสูงมาก

• ในปี 2559 ฟิลิปปินส์นำเข้าสินค้าอาหารและเครื่องดื่มจากไทย โดยมีมูลค่าสูงถึง 451 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 51

อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปของฟิลิปปินส์ขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเพิ่มมูลค่าสินค้า

• ผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมีเทคโนโลยี ทักษะที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเพาะปลูกและแปรรูป รวมทั้ง ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและสภาพดินในพื้นที่

ฟิลิปปินส์มักไม่ค่อยมีปัญหาการต่อรองและการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อกระตุ้นราคาพืชผลทางการเกษตรซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ซึ่งต่างจากสถานการณ์ในประเทศไทย

ฟิลิปปินส์มีผลผลิตทางการเกษตรจำนวนมาก แต่การขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรในประเทศยังทำได้ไม่มากพอ

รัฐบาลฟิลิปปินส์มีวิสัยทัศน์วางแผนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ภายใต้ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมแห่งชาติ (Comprehensive National Industrial Strategy: CNIS) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ฟิลิปปินส์กลายเป็นศูนย์กลางธุรกิจเกษตรในภูมิภาคภายในปี 2565

กำหนดให้อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่อยู่ในแผนการจัดลำดับความสำคัญด้านการลงทุน (Investment Priorities Plan: IPP) ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการลงทุนด้วย อาทิเช่น

- ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3-8 ปี นับตั้งแต่ปีที่เริ่มการผลิตเชิงพาณิชย์
- ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าที่ใช้ในการผลิต หากเป็นการผลิตเพื่อส่งออก เป็นเวลาสูงสุด 10 ปี
- สามารถจ้างแรงงานต่างชาตินำเข้าในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ช่างเทคนิค และที่ปรึกษา ได้ 5 ปีนับตั้งแต่วันที่จดทะเบียน
- ได้รับการผ่อนคลายนโยบายการศุลกากร

โอกาสของธุรกิจไทยในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในประเทศฟิลิปปินส์

แม้ว่านักลงทุนต่างชาติ รวมถึงนักลงทุนไทย จะมีโอกาสทางธุรกิจมากในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในฟิลิปปินส์ แต่ความท้าทายที่สำคัญในการลงทุนในฟิลิปปินส์ ได้แก่

1. ขั้นตอนการลงทุนในฟิลิปปินส์ซับซ้อนยุ่งยากมากกว่าในประเทศไทย

อันดับความง่ายในการเริ่มทำธุรกิจ

จำนวนขั้นตอนในการเริ่มต้นธุรกิจ

สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งธุรกิจต่อรายได้ต่อหัวของประชากร

2. การปฏิรูปที่ดิน ในฟิลิปปินส์ ภายใต้กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (The Agricultural Land Reform Code (RA 3844)) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2506 ส่งผลให้การซื้อที่ดินขนาดใหญ่เป็นไปได้ยาก

3. สภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มการเกิดไต้ฝุ่น ก่อให้เกิดความเสียหายที่จะสร้างความเสียหายแก่ผลผลิตทางเกษตร นอกจากนี้ ที่ผ่านมามีฟิลิปปินส์ยังเผชิญกับสถานการณ์เอลนีโญด้วย โดยล่าสุดในช่วงปลายปี 2558 ถึงเดือนมิถุนายนปี 2559 ฟิลิปปินส์ประสบปัญหาจากสถานการณ์เอลนีโญที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ โดยภาคเกษตรกรรมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ส่งผลให้เกิดการลดลงของปริมาณพืชหลัก เช่น ข้าว ข้าวโพด มะพร้าว เป็นต้น

4. ข้อจำกัดด้านการขนส่งในฟิลิปปินส์ จาก ภูมิประเทศที่ประกอบด้วยเกาะจำนวนมาก และโครงสร้างพื้นฐานยังไม่พัฒนา เช่น ถนนที่มีสภาพไม่ดีและคับแคบ ทำให้การขนส่งไม่สามารถทำได้ในปริมาณมาก และมีต้นทุนสูง

ผลดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ (Logistics Performance Index: LPI) ซึ่งจัดทำขึ้นโดยธนาคารโลก

- ปี 2559 ฟิลิปปินส์อยู่ในอันดับที่ 71 จาก 161 ประเทศทั่วโลก
- หากเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน ฟิลิปปินส์อยู่ในลำดับที่ 7 โดยมีประสิทธิภาพสูงกว่า กัมพูชา สปป. ลาว และเมียนมา เท่านั้น

5. ฟิลิปปินส์มีระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินค่อนข้างต่ำ ทำให้บริษัทมีค่าใช้จ่ายสูงเพื่อความปลอดภัยและความคุ้มครองแก่พนักงาน เช่น การทำประกันชีวิต การจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัย 24 ชั่วโมง เป็นต้น และอาจมีปัญหากับการหาบุคลากรไปประจำการในฟิลิปปินส์

ผลดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index: GPI) โดยสถาบันเพื่อเศรษฐกิจและสันติภาพ (Institute for Economics and Peace)

- ในปี 2560 ฟิลิปปินส์อยู่ในอันดับที่ 138 จาก 163 ประเทศทั่วโลก
- หากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ฟิลิปปินส์อยู่ในอันดับรองสุดท้ายจากเกาหลีเหนือ

สรุป

อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปของฟิลิปปินส์มีโอกาสมหาศาล และเป็นโอกาสทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการไทย ขณะเดียวกัน การลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในฟิลิปปินส์มีความท้าทายที่สำคัญ หลายประการ ดังนี้ ผู้ประกอบการไทยที่สนใจเข้าไปลงทุนควรพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

- ศึกษาและทำความเข้าใจสภาพตลาดที่มีด้านอุปสงค์และอุปทาน ตลอดจน สภาพแวดล้อมในการเพาะปลูก โครงสร้างพื้นฐาน และการขนส่งสินค้า รวมทั้ง ขั้นตอนและกฎระเบียบการลงทุน โดยเฉพาะเรื่องสิทธิที่ดิน
- ในบางกรณี พิจารณาร่วมลงทุนกับบริษัทคู่ค้าท้องถิ่นที่น่าเชื่อถือและมีอิทธิพลทางการเมือง เพื่อประโยชน์ในด้านการใช้ที่ดินและการคุ้มครองความปลอดภัย

